

Hogyan nyílik a „tulipán” a MIT campusán?

A *Massachusetts Institute of Technology (MIT)* egyike a kilenc egyetemnek, amely részt vesz a TULIP programban. (Lásd *Zijlstra* folyóiratunkban ismertetett cikkét: p. 292. – A szerk.) Itt 1994-ben indult a kísérlet egy általános modernizációs program keretében, amelynek célja az elektronikus könyvtári szolgáltatások forradalmasítása. A TULIP ebben az összefüggésben mintául szolgálhat más, teljes szövegű és egyéb bibliográfiai adatbázisok számára is.

A MIT oktatói és diákjai két módon férhetnek hozzá a TULIP-hoz:

- a megszokott Willow interfész segítségével szerzőre, címre és tárgyra keresve;
- a népszerű Mosaic interfész segítségével, amely lehetővé teszi a folyóiratok tartalomjegyzékeinek átböngészését, majd a kívánt cikk teljes szövegének lehívását a képernyőre.

A Mosaic használata során, ha valaki rákattint a folyóiratokra, mind a 43 folyóiratcím megjelenik a képernyőn. A kívánt cím kiválasztása után feltűnik a folyóirat címlapjának a képe, és a rendszerben meglévő számok felsorolása. Ezután a használó kiválasztja a szükséges számot, s megkapja a szám tartalomjegyzékét a cikkek címeivel és szer-

zőivel együtt. Amikor pedig a cikk valamely részére kíváncsi valaki, a folyóiratoldal pontos képmása jelenik meg a képernyőn, teljes szöveggel, minden képpel és ábrával. A „zoom” technika lehetővé teszi, hogy a használó kedve szerint megnagyíthassa a képet. A képernyő tartalmát azonban csak a MIT oktatói és diákjai tölthetik le.

Az indulás óta további 40 folyóiratot ölel fel a szolgáltatás, s a részt vevő egyetemektől közvetlenül nyerhető tájékoztatás arra vonatkozóan, miképpen illesztették ezeket a rendszerükbe, illetve miképpen lehet használni a TULIP-ot az adott egyetemen.

A kísérletről szóló végső jelentésre még várni kell. Egy azonban bizonyos: az egyetemek és az Elsevier Science kiadó közös munkával akarják megtalálni a leggyorsabb és leggazdaságosabb módszert a hagyományos folyóirat-irodalom elektronikus formában történő terjesztésére.

/CHING-CHIH CHEN: How TULIP is implemented at MIT: additional comments from the journal editor. = Microcomputers for Information Management: Global Internetworking for Libraries, 12. köt. 1–2. sz. 1995. p. 113–120./

(Papp István)

Egy CD-ROM könyvtári modell: az Idahói Egyetemi Könyvtár gyakorlata

Az Idahói Egyetemi Könyvtár (USA) regionális letéti könyvtárként működik. Mintegy 150 CD-ROM-kiadványuk van, összesen 600 lemezzel (közülük 400-at a szövetségi kormánytól kaptak).

Könyvtárunkban bárki, akár az utcáról bejövő olvasó is bármely CD-ROM lemezt használhatja, amikor akarja. Ehhez a könyvtár szervezőinek a következő kérdéseket kellett megválaszolniuk:

- Hol és hogyan tárolják CD-ROM lemezek százeit?
- Hogyan tudják meg az olvasók, hogy mely CD-ROM-kiadványok találhatóak a könyvtárban?
- Hogyan lehet elérhetővé tenni a CD-ROM keresőszoftvert?
- Hogyan vezessék az olvasókat a CD-ROM-dokumentációhoz és más tájékoztató anyagokhoz?

A válaszokat az alábbiakban foglaljuk össze.

A CD-ROM-kiadványok tárolása és katalogizálása

Valamennyi CD-ROM lemezt a referenzpultnál tárolják, ami egyszerű hozzáférést, és megfelelő védelmet is biztosít.

Valamennyi CD-ROM-kiadványt katalogizálták, beleértve a Letéti Könyvtár Program keretében CD-ROM hordozón kapott szövetségi állami dokumentumokat. Ezt a katalógust a teljes könyvtári állomány katalógusába integrálták. A katalógus használatával az olvasó bármely könyvtári dokumentumot kikeresheti, köztük a CD-ROM-kiadványokat is; utóbbiakat a katalógusban „CD-ROM” előtaggal jelölik. A szövetségi kormány dokumentumainak előtagja „Docs”, ha ez CD-ROM-on van, két előtagot kap a helyszám elé.

Az integrált könyvtári szoftver neve IDA. Az olvasók terminálokról az IDA rendszeren kereshetik a CD-ROM-kiadványokat címkereséssel vagy